

N:o 35.

Af Herr Wallenberg, André Oscar: Angående skyldighet för enskilda banker att med klingande mynt inlösa sina sedlar.

Öfvertygad om det rättas seger, blott man icke låter sig af striden förtrötta, tillåter jag mig ånyo framkomma med förslag om tillägg i Kongl. Kungörelsen af den 20 Maj 1864 angående "enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar». Den del jag tagit uti öfverläggningarne, som föregingo berörda nådiga kungörelses utfärdande, sätter mig i tillfälle vitsorda, att redan vid 1862.—1863 årens riksdag uttalade många den åsigt, att hvarje banksedel ovilkorligen borde, utan omväg, af utställaren infrias med klingande mynt. Men man ansåg, att ifall en dylik bestämelse hade gjorts till lag, så skulle uti densamma då blifvit lagdt ett väsendtligt hinder för bildandet af nya, väl behöfliga bankinrättningar. Sedan numera ett temligen stort antal banker bildats och upp- och utlåningen af penningekapital blifvit hufvudsak, hvaremot banksedelutgifningen, såsom sig bör, endast afser erhållandet af rörelsemedel, förmedelst hvilket penningekapital från en till annan hand öfverflyttas, så torde tiden vara inne att göra nödigt tillägg uti banklagstiftningen i syftning att, så snart lämpligen ske kan, *älägga de enskilda bankerna att sjelfva infria sina egna banksedlar med klingande mynt, enligt banksedelns lydelse.*

Just emedan jag tagit en väsendtlig del uti beredandet af lagstiftningen för bankväsendet och densammas tillämpning, anser jag det vara min oafvisliga pligt att fästa Riksdagens uppmärksamhet på den åtgärd, som företrädesvis kommer att bidra till betryggandet af allmänna rörelsen och att göra hvarje banksedel till ett verkligt mynt-representativ, som omedelbart kan, när innehafvaren så önskar, mot klingande mynt utbytas. Man invänder emot förslaget att förändringen skulle göra de enskilda bankernas sedlar lika goda med Riksbankens. Men kan väl en banksedel blifva för god? Och bör en lagstiftare någonsin tveka att göra rörelsemedlet så betryggande som möjligt? En annan invändning mot förslaget grundas derpå att man under nuvarande förhållanden antager att de enskilda bankerna ständigt ligga med stora belopp

i riksbankssedlar i sina kassor, hvilket onekligen är en fördel för Riksbanken. Men om, genom den föreslagna förändringen, på de olika ställen i landet, der enskilda banker finnas, man i stället för Riksbankens sedlar hade åtminstone en del af sin riksmynskassa i klingande mynt, så vore det väl ännu bättre? Denna spridning i landet af verkligt metalliskt mynt kan icke nog af Riksdagen behjertas. De åtgärder, som dertill kunna medverka, böra icke försummas, ty den dag kan komma, då man lifligt skulle önska att mera klingande mynt finnes i landet, än som nu är händelsen.

Skyldigheten för alla banker att infria sina banksedlar med klingande mynt är en fråga alldeles oberoende af myntreformen, ty man kan och bör infria banksedlar, lydande å guldmynt, med guldmynt och banksedlar, lydande å riksmünt, med silfvermynt enligt 1850 års myntfot.

Nu säger man att 72 § Regeringsformen utgör ett hinder mot åläggandet att infria banksedlar med klingande mynt. Men nästlidne Riksdags Banko- och Lag-Utskott har tydligen visat, att rätten att utgifva banksedlar är ett aftal, hvilket redan nu förutsätter åtskilliga vilkor, såsom t. ex. grundfondshypotheks deponerande m. m.; och det finnes ju intet hinder att tillägga *ett nytt vilkor* uti berörda aftal. Något viktigare vilkor än det med denna motion afsedda, kan icke framställas.

På alla dessa skäl tillåter jag mig vördsamt hemställa, det Riksdagen behagade besluta, att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om intagande på lämpligt ställe uti Kongl. Kungörelsen af den 20 Maj 1864, angående "enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar", af ett så beskaffadt tillägg:

banksedel skall ovilkorligen, då den i Bankens hufvudkontor till invexling företes, inföas med klingande mynt efter banksedels lydelse.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1870.

A. O. Wallenberg.